

Shivaji University, Kolhapur
Question Bank for Mar 2022 (summer) Examination
B. A. III Semester VI

Subject Code: **75782**

Subject Name: **Politics and Movements in Maharashtra**

Q1) Choose and write correct alternative from the following:

- a) Who wrote the book, “Samyukt Maharashtra”?
1) Mahatma Phule 2) Maharshi V.R.Shinde 3) Dr. B.R. Ambedkar 4) D. K. Bedekar
- b) In which year is Maharashtra State formed?
1) 1952 2) 1956 3) 1960 4) 1962
- c) Which of the following leader is participated in Maharashtra State Formation Movement?
1) S. M. Joshi 2) Shripad Amrit Dange 3) P.K. Atre 4) All Above
- d) In which year, Akola Agreement was signed?
1) 1947 2) 1949 3) 1950 4) 1953
- e) In which year the bilingual state of Mumbai / Bombay was formed?
1) 1955 2) 1956 3) 1957 4) 1959
- f) In which year, was the Fazal Ali Commission established?
1) 1950 2) 1952 3) 1953 4) 1956
-
- a) Who appointed to Chief Minister?
1) President 2) Governor 3) Minister 4) None of these
- b) How many members of Maharashtra Legislative Council?
1) 78 2) 288 3) 110 4) 345
- c) Who is speaker of Maharashtra Legislative Council?
1) Chhagan Bhujbal 2) Uddhav Thakare 3) Rajesh Tope 4) Ramraje Nimbalkar
- d) In which House is the Finance Bill firstly presented?
1) Rajya Sabha 2) Vidhan Sabha 3) Legislative Council 4) None of these
- e) At present, Which Government exists in Maharashtra?
1) Coalition government 2) One party government 3) Congress govt. 4) BJP government
- f) Who appointed to Governor?
1) President 2) Chief Minister 3) Minister 4) none of these

g) How many members appointed off Maharashtra Legislative Council by Governor?

- 1) 14 2) 12 3) 15 4) 18

a) Which one of the following political party established issue of Marathi identity?

- 1) Nationalist Congress Party 2) Shiv Sena 3) Marxist Communist Party 4) BJP

b) Ramdas Athawale belongs to which Political Party?

- 1) Republican Party 2) Bahujan Samaj Party 3) Vanchit Bahujan Aaghadi 4) CPI

c) Who was founded Swabhimani Shetkari Party?

- 1) Raju Shetti 2) Sadabhau Khot 3) Sharad Joshi 4) None of these

d) Who established Rashtriya Samaj Party ?

- 1) Mahadev Jankar 2) Raju Shetti 3) Raghunath Patil 4) Sadabhau Khot

e) Prakash Ambedkar belongs to which Political Party?

- 1) Republican Party 2) Bahujan Samaj Party 3) Vanchit Bahujan Aaghadi 4) Communist Party of India

a) Who was founded scheduled Castes federation?

- 1) Prakash Ambedkar 2) Namdev Dhasal 3) B.R. Ambedkar 4) Ramdas Athawale

b) Where Dalit Panther was established?

- 1) Thane 2) Mumbai 3) Aurangabad 4) Nagpur

c) In which year, Maharashtra Andhashradha Nirmulan Samiti was established?

- 1) 1984 2) 1994 3) 1989 4) 1996

d) Which is the dominant caste in Maharashtra?

- 1) Maratha 2) Brahmin 3) Dhanagar 4) Mali

e) Who was the chairman of Backward Class Committee?

- 1) Kakasaheb Kalelkar 2) Y. D. Phadke 3) M. N. Kadam 4) H. M. Ghodake

Q 2) write Short notes on

1) Samyukta Maharashtra Movement

2) Cooperative Sector

3) Formation of Maharashtra state

4) The Politics of regional Imbalance

5) Power and Functions of Governor

- 6) Power and functions of Chief Minister
- 7) Power and functions of Council of Ministers
- 8) Composition of Legislative Council
- 9) Shiv Sena
- 10) Indian National Congress
- 11) Bhartiya Janata Party
- 12) Nationalist Congress Party
- 13) Dalit Movements in Maharashtra
- 14) Peasant Movements in Maharashtra
- 15) Superstition Eradication Movements

Q3) Answer in details the following questions

- 1) Discuss the Samyukta Maharashtra Movement and formation of Maharashtra state.
- 2) Explain the Coalition Politics in Maharashtra.
- 3) Explain the Developments in Politics of Maharashtra after 1960.
- 4) Discuss the Politics of Regional Imbalance in Cooperative sector and Economy.
- 5) Discuss the Composition, Powers and Functions of Legislative Council.
- 6) Explain the Composition, Powers and Functions of Legislative Assembly.
- 7) Explain the Power and Functions of Governor.
- 8) Explain the Peasant movements in Maharashtra.
- 9) Explain the Dalits Movements in Maharashtra.
- 10) Explain the Superstition Eradication Movements in Maharashtra.

मराठी रुपांतर

प्र. १) खाली दिलेल्या पर्यायातून योग्य पर्याय निवडा.

अ) “संयुक्त महाराष्ट्र” हे पुस्तक कोणी लिहिले?

१) महात्मा फुले २) महर्षी वि.रा.शिंदे ३) डॉ.बी.आर.आंबेडकर ४) दि का बेडेकर

आ) महाराष्ट्र राज्याची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली?

१) १९५२ २) १९५६ ३) १९६० ४) १९६२

इ) खालीलपैकी कोणते नेते महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मितीच्या चळवळीमध्ये सहभागी होते?

१) एस. एम. जोशी २) श्रीपाद अमृत डांगे ३) प्र. के. अत्रे ४) वरील सर्व

ई) अकोला करार कोणत्या साली झाला?

१) १९४७ २) १९४९ ३) १९५० ४) १९५३

उ) द्विभाषीक मुंबई राज्याची निर्मिती कोणत्या साली झाली?

१) १९५५ २) १९५६ ३) १९५७ ४) १९५९

ऊ) फाजल अली आयोगाची स्थापना कोणत्या साली झाली?

१) १९५० २) १९५२ ३) १९५३ ४) १९५६

अ) मुख्यमंत्रीची नियुक्ती कोण करतो?

१) राष्ट्रपती २) राज्यपाल ३) मंत्री ४) यापैकी नाही

आ) महाराष्ट्र विधान परिषदेची सदस्य संख्या किती?

१) ७८ २) २८८ ३) ११० ४) ३४५

इ) अर्थ विधेयक प्रथम कोणत्या सभागृहात मांडले जाते?

१) राज्यसभा २) विधान सभा ३) विधान परिषद ४) यापैकी नाही

ई) सध्या महाराष्ट्रात कोणते सरकार अस्तित्वात आहे?

१) आघाडी सरकार २) एक पक्षीय सरकार ३) काँग्रेस सरकार ४) भाजप सरकार

उ) महाराष्ट्र विधान परिषदेचे सभापती कोण आहेत ?

१) छगन भुजबळ २) उद्धव ठाकरे ३) राजेश षिंदे ४) रामराजे निंबाळकर

ऊ) राज्यपालाची नियुक्ती कोण करतो?

१) राष्ट्रपती २) मुख्यमंत्री ३) मंत्री ४) यापैकी नाही

ए) महाराष्ट्र विधान परिषदेवर राज्यपाल किती सदस्याची नियुक्ती करतात?

अ) १४ ब) १२ क) १५ ड) १८

अ) खालीलपैकी कोणत्या एका राजकीय पक्षाची स्थापना मराठी अस्मितेच्या मुद्यांवर झाली आहे?

१) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष २) शिवसेना ३) मार्क्सवादी साम्यवादी पक्ष ४) भारतीय जनता पक्ष

आ) रामदास आठवले कोणत्या राजकीय पक्षाचे नेते आहेत?

१) रिपब्लिकन पक्ष २) बहुजन समाज पक्ष ३) वंचित बहुजन आघाडी ४) भारतातील साम्यवादी पक्ष

इ) स्वाभिमानी शेतकरी पक्षाची स्थापना कोणी केली?

१) शरद जोशी २) राजू शेटी ३) सदाभाऊ खोत ४) यापैकी नाही

ई) राष्ट्रीय समाज पक्ष कोणी स्थापन केली?

१) महादेव जानकर २) राजू शेटी ३) रघुनाथ पांढरे ४) सदाभाऊ खोत

उ) प्रकाश आंबेडकर कोणत्या राजकीय पक्षाचे नेते आहेत?

१) रिपब्लिकन पक्ष २) बहुजन समाज पक्ष ३) वंचित बहुजन आघाडी ४) भारतातील साम्यवादी पक्ष

अ) शेड्यूल्ड कास्ट फेडरेशनची स्थापना कोणी केली?

१) प्रकाश आंबेडकर २) नामदेव ढसाळ ३) बी. आर. आंबेडकर ४) रामदास आठवले

आ) दलित पंथरची स्थापना कोठे झाली?

१) ठाणे २) मुंबई ३) औरंगाबाद ४) नागपूर

इ) महाराष्ट्र अंधश्रद्धा निर्मूलन समितीची स्थापना कोणत्या साली झाली?

१) १९८४ २) १९९४ ३) १९८९ ४) १९९६

ई) महाराष्ट्रामध्ये कोणत्या जातीचे वर्चस्व आहे?

१) मराठा २) ब्राह्मण ३) धनगर ४) माळी

उ) मागासवर्गीय आयोगाचे अध्यक्ष कोण होते ?

१) काकासाहेब कालेलकर २) वाय.डी. फडके ३) एम.एन. कदम ४) एच.एम. घोडके

प्र. २) टीपा लिहा.

१) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ

२) सहकार क्षेत्र

३) महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती

४) प्रादेशिक असमतोलाचे राजकारण

५) राज्यपालांचे अधिकार व कार्ये

६) मुख्यमंत्र्यांचे अधिकार व कार्ये

- ७) मंत्रिमंडळाची अधिकार व कार्ये
- ८) विधान परिषदेची रचना
- ९) शिवसेना
- १०) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस
- ११) भारतीय जनता पक्ष
- १२) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष
- १३) महाराष्ट्रातील दलित चळवळ
- १४) महाराष्ट्रातील शेतकरी चळवळ
- १५) अंधश्रध्दा निर्मुलन चळवळ

प्र. ३) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा

- १) संयुक्त महाराष्ट्राची चळवळ व महाराष्ट्र राज्याची निर्मितीची चर्चा करा.
- २) महाराष्ट्रातील आघाड्यांचे राजकारण स्पष्ट करा.
- ३) १९६० नंतरच्या महाराष्ट्रातील राजकारणाचा विकास स्पष्ट करा.
- ४) सहकार क्षेत्र व आर्थिक क्षेत्रातील प्रादेशिक असमतोलाची चर्चा करा.
- ५) विधान परिषदेची रचना, अधिकार व कार्ये यांची चर्चा करा.
- ६) विधानसभेची रचना, अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.
- ७) राज्यपालांचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.
- ८) महाराष्ट्रातील शेतकरी चळवळ स्पष्ट करा.
- ९) महाराष्ट्रातील दलित चळवळ स्पष्ट करा.
- १०) महाराष्ट्रातील अंधश्रध्दा निर्मुलन चळवळ स्पष्ट करा.